

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	22654 Науки про Землю
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22654
Назва ОП	Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Фесюк Василь Олександрович, Тесьолкіна Тетяна Сергіївна, Яворська Вікторія Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.02.2021 р. – 11.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/SamoO-Nauky-pro-zemlu-_bak.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nmv.pnu.edu.ua/2021/01/29/%d0%bf%d0%bb%d0%bo%d0%bd-%d0%b4%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%bo%d0%bd%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b8-%d0%b5%d0%ba%d1%81%d0%bf%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%bd%d0%be%d1%97-24/

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Науки про Землю» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ДВНЗ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Цілі ОП та її програмні результати визначено з урахуванням сучасних тенденцій ринку праці та багаторічного професійного досвіду її розробників із залученням вітчизняного та міжнародного досвіду. Освітня програма відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми, інтересам і потребам усіх стейкхолдерів. Її опанування забезпечує здобувачу вищої освіти набуття всіх компетентностей та оволодіння всіма результатами навчання, зазначеними в ній. Освітній процес за ОП забезпечено на високому рівні згідно із законодавством щодо вищої освіти. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам. Викладацький склад має високий рівень кваліфікації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

- Внутрішня нормативна база ДВНЗ ПНУ імені Василя Стефаника на достатньому рівні врегулює організацію освітнього процесу, систему забезпечення якості освіти, академічної доброчесності, сприяє професійному розвитку викладачів тощо. - Професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, в повній мірі забезпечує досягнення визначених цілей ОП та результатів навчання. - Враховуються регіональний контекст, потреби ринку праці. На думку ЕГ, всі ОК орієнтовані на формування у здобувачів комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері природничих наук. - ОП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок soft skills. - ОП забезпечення всією необхідною МТБ для досягнення ПРН. - Здобувачі можуть обрати будь-яку дисципліну, що запропонована на вибір викладачами/кафедрою/факультетом у ЗВО, незалежно від спеціальності чи підрозділу, який забезпечує її викладання. На даний момент ЗВО це забезпечує і це є сильною стороною програми. - Правила прийому разом з додатками оприлюднені на сайті приймальної комісії ДВНЗ ПНУ імені Василя Стефаника і є чіткими та прозорими, у повній мірі відображають правила та процедури вступної кампанії, не містять дискримінаційних положень, а також враховують особливості ОП. - В ЗВО чітко та прозоро організована робота центру забезпечення якості освіти, наявні необхідні документи для регламентації освітнього процесу, відбувається систематичний моніторинг (через анонімне опитування) та удосконалення ОП. - Добре налагоджена робота деканату та кафедри, що сприяє оперативному донесенню інформації здобувачам вищої освіти. - Позитивним є залучення студентів до Міжнародної академічної мобільності. - Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. - Діє реальна система стимулювання розвитку НПП – проходження підвищення кваліфікації, участь ЗВО у різних міжнародних програмах та система преміювання викладачів - В ДЗ ПНУ імені Василя Стефаника розроблені та імplementовані чіткі і прозорі правила вирішення конфліктних ситуацій. - Діяльність ДВНЗ ПНУ імені Василя Стефаника, у тому числі на даній ОП прозора і публічна. Уся необхідна інформація знаходиться у відкритому доступі на сайті університету, факультету, випускової кафедри і є зрозумілою для усіх стейкхолдерів. - Заклад дійсно виконує свою суспільну місію. Наявні чіткі і зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Нормативно-правові акти, що діють у ЗВО, легкодоступні для тих, чий права та обов'язки вони регулюють.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. ОП постійно переглядається та оновлюється за участю всіх стейкхолдерів (що підтверджується результатами зустрічі з ЕГ, а також протоколами засідань кафедри), проте вони не є включеними до складу робочої групи ОП. Рекомендація – включити роботодавців та здобувачів вищої освіти до числа розробників даної ОП. 2. Студенти, що навчаються за даною ОП, виявили обізнаність із потенційними можливостями своєї участі в міжнародних програмах обміну студентами, проте жоден із них не скористався ними (як відзначалося на зустрічах із ЕГ, через нинішню пандемію). Рекомендація – активніше долучати ЗВО даної ОП бакалаврського рівня до участі в міжнародних програмах академічної мобільності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими

критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-професійної програми «Науки про Землю», затверджені Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29.12.2020 протокол № 11, наказ ректора № 131/06-05-с від 31.12.2020 (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/OP_Nayku-pro-Zemliu_B.pdf) чітко сформульовані і полягають у забезпеченні теоретичної та практичної підготовки в галузі наук про Землю висококваліфікованих фахівців з метеорології із широким доступом до працевлаштування та можливістю для подальшого навчання, що здатні комплексно застосовувати набуті компетентності в сучасних ринкових умовах. Цілі ОП узгоджені із Стратегією розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» на 2020-2025 рр.» (<https://pnu.edu.ua/strategiya-rozvytku-universytetu/>) та місією ЗВО, яка полягає у наступних аспектах: освіта – надання якісних освітніх послуг для підготовки високопрофесійних фахівців; наука – формування сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; регіон – спрямування освітнього та наукового потенціалу випускників на розвиток регіону.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Перевірено, що під час формулювання мети ОП «Науки про Землю» та програмних результатів навчання, було враховано потреби та інтереси стейкхолдерів, що узгоджується із стратегією розвитку ЗВО. На сторінці випускної кафедри географії та природознавства розміщені договори про співпрацю і співробітництво з Галицьким національним природним парком, управлінням екології та природних ресурсів у Івано-Франківській області, Дністровським регіональним ландшафтним парком імені Сергія Дідича, Державним підприємством «Івано-Франківське лісове господарство», Івано-Франківським обласним центром з гідрометеорології, Головним управлінням Держгеокадастру в Івано-Франківській області та Українським науково-дослідним інститутом гірського лісівництва імені П.С. Пастернака (<https://kgip.pnu.edu.ua/103-науки-про-землю/>). Здобувачі підтвердили проходження практик на підприємствах, з якими заключені угоди. Коло стейкхолдерів ОП «Науки про Землю» сформоване відповідно до спеціальності 103 Науки про Землю. Приклади реалізації пропозицій стейкхолдерів щодо вдосконалення ОП були отримані на проведених експертною групою зустрічах. На зустріч з роботодавцями онлайн прийшли представники роботодавців. Щодо врахування позицій та потреб стейкхолдерів – на зустрічах було підтверджено, що за рекомендаціями Ковтуна М.І. (директора Дністровського регіонального ландшафтного парку імені Сергія Дідича) включено до блоку вибіркових дисциплін «Географія природоохоронних територій» та «Методика природничо-краєзнавчих досліджень». За рекомендацією здобувачів освіти збільшено години для вивчення ГІС-технологій, і введено нові предмети Комп'ютерні технології в науках про Землю (6 кредитів) та Застосування ГІС в гідрометеорології (12 кредитів). Пропозиції було враховано в удосконаленій ОП 2020 р. (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/OP_Nayku-pro-Zemliu_B.pdf). На сторінці Центру забезпечення якості офіційного сайту ЗВО оприлюднено лінки на форми онлайн анкети для стейкхолдерів, які містять анкети для викладачів, випускників, роботодавців, адміністрації та студентів. На сайті кафедри наявні також відгуки на ОП (<https://kgip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/73/2021/01/відгуки-Науки-про-Землю-2020.pdf>), останній із яких написаний 20 січня 2021 р. т.в.о. директора ДП «Івано-Франківський науково-дослідний проектний інститут землеустрою», що свідчить про інтерес профільних установ до даної ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначені з урахуванням необхідності формування загальних та фахових компетентностей, які забезпечують підготовку конкурентоспроможного фахівця наук про Землю за результатами опанування обов'язкових компонент таких як ОК20 Геофізика і геохімія ландшафтів, ОК21 Методи гідрометеорологічних досліджень, ОК25 Комп'ютерні технології в науках про Землю, ОК26 Застосування ГІС в гідрометеорології. Доказами врахування тенденцій ринку праці ринку при формуванні цілей та програмних результатів навчання є: включення до структури ОП двох дисциплін за рекомендацією роботодавців: «Географія природоохоронних територій» та «Методика природничо-краєзнавчих досліджень», а також залучення освітнього процесу спеціалістів-практиків для проведення окремих практичних занять із таких дисциплін як ландшафтознавство (директором ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича Ковтуном М.І.) та Методи гідрометеорологічних вимірювань (інженером Дністровського БУВР Андрейчук О.), що ними було підтверджено під час зустрічі. Доказом врахування регіонального контексту при формуванні програмних результатів навчання є те, що тематика курсових робіт та розроблена тематика бакалаврських робіт відображає напрями досліджень наук про землю, зокрема з акцентом на метеорологічне спрямування на прикладі Карпатського регіону. Для формування обов'язкових освітніх компонент ОП враховано досвід вітчизняних (Київського

національного університету ім. Т. Шевченка, Львівського національного університету ім. І. Франка, Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, Дніпровського національного університету ім. О. Гончара) та аналогічних програм іноземних ЗВО: Поморської академії (м. Слупськ, Республіка Польща). Використано досвід формування освітньої програми та навчального плану бакалавра ОП «Метеорологія» спеціальності 103 «Науки про Землю» із Київського національного університету ім. Т. Шевченка. На досвіді цього ЗВО у структуру ОП внесено такі освітні компоненти: «Застосування ГС в гідрометеорології», «Основи екологічного моніторингу атмосфери», «Динамічна метеорологія», «Синоптична метеорологія», «Рекреаційна кліматологія». За досвідом у спеціальності 103 Науки про Землю Львівського національного університету ім. І. Франка розроблено змістове наповнення дисципліни «Геоєкологія України», Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова до дисципліни геологія включено окремі теми із «регіональна геології», Дніпровського національного університету ім. О. Гончара – змістове наповнення модулю «геохімія ландшафтів» із дисципліни «геофізика та геохімія ландшафтів» та «Основи агрометеорології». У процесі співпраці із Поморською академією (м. Слупськ, Республіка Польща) використано досвід підготовки здобувачів ОР бакалавр за напрямом «Формування та управління природним середовищем» для формування змістовного наповнення освітніх компонент: Рекреаційні ландшафти, Географія природоохоронних територій.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Під час роботи експертної групи з'ясовано, що цілі ОП «Науки про Землю» формують загальні та фахові компетентності здобувачів задля успішного здійснення професійної діяльності у сфері наук про Землю; програмні результати навчання визначаються відповідно до тенденцій розвитку сучасного ринку праці, відповідно до стандарту вищої освіти й відбивають тенденції розвитку спеціальності, що забезпечує випускникам ОП відповідний рівень конкурентоспроможності. Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання враховано галузевий і регіональний контексти. Потрібно зазначити, що сьогодні Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника разом із Варшавським університетом активно працюють над створенням Міжнародного наукового центру "Обсерваторія". Діяльність центру передбачає встановлення сучасної метеорологічної станції, у межах якої плануються широкомасштабні дослідження з використанням автоматичної техніки вимірювання низки метеорологічних параметрів, який надалі стане основою для вдосконалення практичних навичок (<https://observatorium.pnu.edu.ua/category/meteorologiya>). Це є сильною стороною програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі оновленої ОП чітко сформульовані, відповідають місії та стратегії ЗВО; враховано студоцентрований підхід та інтереси стейкхолдерів; враховано регіональний аспект

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ОП постійно переглядається та оновлюється за участю всіх стейкхолдерів (що підтверджується результатами зустрічі з ЕГ, а також протоколами засідань кафедри), проте вони не є включеними до складу робочої групи ОП. Рекомендація – включити роботодавців та здобувачів вищої освіти до числа розробників даної ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

При формуванні даної ОП було передбачено фокусування уваги на навчальних досягненнях, які мають стати основою кваліфікації, як ключового індикатора компетентності здобувача вищої освіти. На стадії визначення цілей ОП та результатів навчання було залучено усі категорії стейкхолдерів. В співпраці з стейкхолдерами обговорюються перспективи подальшого вдосконалення ОП. Отже, ОП в контексті критерію 1 загалом відповідає вимогам, але мають місце недоліки, які не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до статті 5 Закону України “Про вищу освіту”, обсяг освітньо-професійної програми підготовки бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18>), що відповідає обсягу ОП «Науки про Землю», яка реалізується на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Констатуємо, що обсяг ОП (2020р.) (у кредитах ЄКТС) - 240 кредитів, що підтверджується навчальним планом, прикріпленим до відомостей самооцінювання. Отож, обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти складає 180 кредитів ЄКТС (нормативна частина), за вибором здобувачів вищої освіти - 60 кредитів ЄКТС. Додано також ОП та навчальний план 2017 р, за яким навчаються випускники 2021 р. У навчальному плані 2017 року зазначено, що його обсяг 240 кредитів, що підтверджено розрахунками та відповідає даним ОП 2017 року .

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітня програма є структурованою та змістовною у контексті загального часу навчання. Освітні компоненти є логічними щодо навчання і викладання. Кожен програмний результат навчання реалістично охоплений змістом програми. Зміст освітньої програми має чітку структуру. Освітні компоненти, що включені до ОП складають логічну взаємопов'язану систему, є актуальними щодо формування компетентностей фахівців наук про Землю та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Структурно-логічна схема ОП побудована таким чином, щоб забезпечити тісний взаємозв'язок між запропонованими навчальними дисциплінами, результатами виконання завдань змістових модулів. Обов'язкові освітні компоненти дозволяють досягти цілей та всіх програмних РН. Структура та зміст ОП, в частині дотримання вимог щодо гуманітарної складової, реалізується через наступні освітні компоненти: Історія України, Філософія, Історія української культури, Українська мова (за професійним спілкуванням), Політологія.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності і орієнтований на підготовку фахівців, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю. Обов'язковими навчальними дисциплінами у плані 2017р. (випускники бакалаврату 2021р) є «Геологія», “Основи метеорології”, «Картографія з основами топографії», «Загальна гідрологія з основами океанології», «Хімія з основами геохімії», “Біогеографія”, “Загальне землезнавство”, «Фізична географія Українських Карпат», «Вступ до фаху», «Ландшафтознавство», «Геофізика і геохімія ландшафтів», «Методи гідрометеорологічних вимірювань», «Іноземна мова», «Математика з основами математичної статистики», «Суспільна географія України і світу», «Інформатика та географічні інформаційні системи і технології» «Водне господарство України» та інші. Експертна група, провівши аналіз освітньої програми, встановила, що теоретичний і практичний зміст повністю відповідає предметній області. Сильною стороною оновленої ОП за 2020 рік є поглиблене вивчення метеорологічних дисциплін. Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами нормативної частини. Інтерв'ю зі студентами та роботодавцями підтвердило, що оновлення ОП відбувається постійно з урахуванням пропозицій і включення в навчальний план нових сучасних дисциплін, що надає додаткові можливості для створення конкурентних переваг ОП на ринку освітніх послуг.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії передбачає структура ОП «Науки про Землю», зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти НД у обсязі 60 кредитів ЄКТС (25%), що відповідає ст.62, п.15 ЗУ “Про вищу освіту”. Станом на 2020/21 навчальний рік перелік дисциплін вільного вибору розміщується (оновлюється) на сторінці кафедри географії та природознавства офіційного сайту ЗВО (<https://kgip.pnu.edu.ua/вибіркові-дисципліни/>). Вибір здійснюється відповідно до Положення

(<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamyvyshchoi-osvity-DVNZ-Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyka.pdf>). Цим Положенням передбачено можливість вибору дисциплін з іншої ОП, але алгоритм такого вибору не зовсім зрозумілий, а прикладів реалізації такого вибору на даній ОП немає. У 2020 р. вибір здійснювався через заповнення електронної Заяви здобувачем і надсилання її на пошту кафедри. Обов'язковим елементом ОП є курсові роботи, що передбачає можливість вільного вибору студентом теми з переліку, запропонованого кафедрою, або власної теми при належному обґрунтуванні, тобто є можливість спеціалізації у певному напрямі за бажанням здобувача. Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається і через базу виробничої практики - здобувач може обрати базу практики із запропонованого переліку або запропонувати свою, при умові що підприємство готове укласти Угоду про співпрацю.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Даною ОП передбачено 3 види практичної підготовки: 1) Навчальна фізико-географічна практика (3 семестр, 3 кредити ЄКТС); 2) Навчальна професійно-метеорологічна практика (6 семестр, 3 кредити ЄКТС); 3) виробнича практика (8 семестр, 6 кредитів ЄКТС). Базами практики виступають, регіональні підприємства, з якими укладено низку договорів про співпрацю (<https://kgip.pnu.edu.ua/103-науки-про-землю/>). На сайті кафедри географії та природознавства розміщено в електронному вигляді накази (<https://kgip.pnu.edu.ua/накази/>) та методичні вказівки з усіх видів практики (<https://kgip.pnu.edu.ua/практика/>). Аналіз ОП та НП дозволяє зробити висновок про те, що ПП здобувачів вищої освіти відбувається на достатньому рівні та дозволяє у повній мірі здобути компетентності, необхідні у подальшій професійній діяльності. Опитування здобувачів показало, що частина студентів самостійно знаходить собі місце виробничої практики. Відповідно до наявних Угод з установами та підприємствами можна стверджувати, що їх достатньо для проходження практик.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП дозволяє здобувачам вищої освіти сформуванню soft skills, що задекларовані цілями ОП, зокрема подальшою професійною діяльністю випускника програми. Освітні компоненти, методи та технології навчання, що використовуються на ОП, дозволяють здобувачам вищої освіти набуття навички комунікації, лідерства, здатність брати на себе відповідальність, здатність креативно мислити й управляти часом, працювати в групах тощо. ОП включає достатній перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні соціальні навички. Ці навички формуються під час вивчення обов'язкових та вибіркового освітніх компонентів. Навчальним планом даної ОП передбачено також вивчення окремих дисциплін (історія України, філософія, політологія, іноземна мова, основи суспільної географії), які підсилюють набуття соціальних навичок. У процесі інтерв'ювання підтверджено, що додатково сприяє набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи через участь здобувачів у тренінгах та семінарах. Доброю підмогою є «Студентський путівник» (https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-21.10.pdf), з якого студенти отримують відомості про: молодіжний центр «Paragraph», місією якого є єднати, розвивати та підсилювати молодь Івано-Франківська через неформальну освіту, змістовне дозвілля та підтримку молодіжних ініціатив; волонтерство; саморозвиток та інші додаткові можливості.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП «Науки про Землю» у кредитах ЄКТС співпадає з фактичним навантаженням здобувачів та відповідає нормативним вимогам (1/3 – аудиторні заняття, 2/3 – самостійна робота), що підтверджено під час бесіди із здобувачами вищої освіти, які навчаються за даною ОП. Аналіз навчального плану 2016 р. дозволяє констатувати, що тижневе аудиторне навантаження здобувачів, які навчаються на випускному курсі складало від 20 год на першому курсі до 17 год. на четвертому курсі. Спількування зі студентами під час інтерв'ювання показало відсутність скарг студентів щодо навантаження та на обсяг самостійної роботи. Здобувачі зауважили, що на освітній програмі оптимальне співвідношення фактичного аудиторного навантаження та самостійної роботи, а викладання освітніх компонентів (види, методи навчання і контролю) забезпечують набуття фахових компетентностей і соціальних навичок.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на даній ОП не ведеться.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності. ЗВО створює всі можливості для забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Під час спілкування зі студентами та роботодавцями, експертна група встановила їх участь у обговоренні змін до ОП, проте в ОП 2020 р. в групу розробників не були включені ні студенти, ні роботодавці.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. ЕГ рекомендує залучити в групу розробників ОП стейкхолдерів. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 2 рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2021 році оприлюднені на сайті університету у закладці абітурієнтам <https://admission.pnu.edu.ua/правила-прийому-університету-2021-року/>. Правила прийому затверджені Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» протокол №11 від 29 грудня 2020 року та введено в дію наказом ректора від 29 грудня 2020 року»779. Дані правила розроблені відповідно до чинного законодавства України, є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому відповідають загальним вимогам, визначеним законодавством, враховують організацію та особливості конкурсного відбору, порядок прийому заяв, документів. Особливості, що пов'язані зі специфікою ОП, передбачені ваговим коефіцієнтом предметів. При вступі у 2019 році крім української мови та літератури обов'язковим предметом була математика (0,3), а серед предметів за вибором географія або фізика(0,3). У зв'язку з умовною акредитацією у 2020-2021 роках набір на ОП «Науки про Землю» не оголошувався.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються розробленими та затвердженими нормативними документами, які оприлюднені на сайті університету серед нормативних документів на сторінці навчально-методичного відділу . Зокрема «Положенням про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-vyznachennia-akademichnoi-riznytsi-ta-perezarakhuvannia-navchalnykh-dystsyplin-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasylia-Stefanyka».pdf> і «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf> . В даних положеннях чітко розписана послідовність дій учасників освітнього процесу. Академічна мобільність за ОП на даний момент відсутня, тому випадків визнання таких результатів не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Алгоритм визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті прописаний у Положенні про порядок зарахування результатів неформальної освіти https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf . Станом на даний час за ОП «Науки про Землю» випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому університету 2021 року є чіткими та прозорими і оприлюднені на сайті з відповідними додатками. Зручною є окрема закладка на сайті університету «абітурієнтам», через яку легко ознайомитися з усією необхідною інформацією. Університетом розроблено та впроваджено в дію положення, які регулюють визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті. Ці документи розміщені у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недостатня популяризація неформальної освіти на даній ОП та можливостей її визнання у процесі навчання. Рекомендації ЗВО: активізувати роботу щодо популяризації студентських обмінів між ЗВО України через укладення двосторонніх договорів. Популяризація в межах ОП неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня діяльність загалом та за даною ОП зокрема відповідають Критерію 3. Правила прийому є зрозумілими, своєчасно оприлюдненими на вебсайті. Алгоритм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті є зрозумілим та доступним для всіх учасників освітнього процесу. В цілому наявні недоліки не є суттєвими і не впливають на якість підготовки на даній ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Досягнення заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання забезпечується застосуванням коректних та класичних форм навчання на ОП: лекцій, семінарських, практичних занять, лабораторних робіт. А також використанням інноваційних методів навчання: наукових та навчальних доповідей з презентаціями, розрахунко-графічних робіт, дискусій, методу проблемного навчання, широким застосуванням ІТ-технологій, методів моделювання і прогнозування, картографічних методів, проектного підходу, групової роботи. Під час навчання на ОП проводяться польові дослідження, наукові екскурсії. Особливо варто відзначити успіхи ЗВО у впровадженні дистанційних методів навчання. Основною платформою є Система дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua). НПП, які викладають на ОП, всі освітні компоненти забезпечені дистанційними курсами у згаданій системі, що було продемонстровано ЕГ під час відкритої зустрічі (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>). Форми та методи навчання і викладання, які застосовуються на ОП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу оскільки передбачають можливість впливу студентів на вибір методу навчання, тематики робіт, прояв креативності, вміння працювати в групах, можливість спільної генерації ідей. На вибірковій компоненті припадає 25% від загального обсягу ОП, що дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію. Форми та методи навчання і викладання забезпечують академічну свободу, самостійність і незалежність здобувачів вищої освіти у ЗВО.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЗВО забезпечив своєчасне надання усім учасникам освітнього процесу доступної і зрозумілої інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. На сайті ЗВО викладені силабуси всіх нормативних (<https://kgip.pnu.edu.ua/основні-дисципліни-2020/>) та вибіркових дисциплін (<https://kgip.pnu.edu.ua/вибіркові-дисципліни-2020/>). Силабуси містять анотацію курсу, мету та цілі курсу, перелік компетентностей, які повинен здобути студент, програмні результати навчання, особливості організації навчання під час вивчення курсу, систему оцінювання знань, політику курсу і перелік рекомендованої літератури. Варто відзначити простоту і зручність роботи із сайтом ЗВО, що є прикладом інноваційності та орієнтованості на здобувачів освіти. Окрім того, інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачам освіти науково-педагогічними працівниками, що викладають на ОП, під час вивчення кожної дисципліни на першому занятті. На зустрічі із здобувачами вищої освіти, відеозапис якої викладено за посиланням (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>) встановлено, що вони вільно орієнтуються у питаннях організації навчального процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Це, зокрема, було зафіксовано експертами під час спілкування у фокус-групах. У Відомостях СО зазначено, що під час навчання на ОП реалізуються такі форми включення дослідницького компоненту в освітній процес: науково-дослідницька практика студентів, написання кваліфікаційних робіт, участь і обговорення результатів наукових досліджень на студентських конференціях, науково-практичних семінарах (<https://kgip.pnu.edu.ua/2020/11/18/науковий-семінар-присвячений-дню-пра/>), студентських проблемних групах та онлайн тренінгах і дискусіях (<https://kgip.pnu.edu.ua/2020/10/22/онлайн-дискусія-дозвілля-міської-мо/>). На зустрічах із НПП, які викладають на ОП, ця інформація підтверджена. Наприклад, доц. Гілецький Й. Р. у 2019 р. спільно з ЛНУ ім. Івана Франка брав участь в організації літньої ландшафтної школи на Чорногорі, є керівником студентського наукового гуртка «Дослідники Карпат», який працює над експедиційним встановленням ландшафтних меж, регулярно здійснює туристичні походи із студентами у Карпати (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>). Протягом навчання на ОП проводиться індивідуальна науково-дослідна робота студентів з метою отримання практичних навиків опрацювання та аналізу наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробки презентаційного матеріалу. Видається збірник студентських наукових праць «Еврика»

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Положення про перегляд освітніх програм (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_or.pdf), освітню програму щорічно оновлюють у частині всіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів, а діючу освітню програму переглядають щонайменше один раз у три роки. Дана програма оновлена у 2019 р., після прийняття відповідного стандарту вищої

освіти, а також у 2020 р. за результатами висновків експертної групи, галузевої експертної ради та пропозицій роботодавців. Оновлення відображені у навчальному плані, матрицях, силабусах, робочих програмах навчальних дисциплін та програмах практик. Також проводиться моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти, що регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, результати моніторингу враховують викладачі при оновленні ОК. Під час інтерв'ювання викладачів, було підтверджено ці зміни, наприклад: в ОК «Фізична географія Українських Карпат» доцентом Гілецьким Й.Р. питання фізико-географічного районування Українських Карпат розглядаються відповідно до новітніх підходів. На зустрічах із стейкхолдерами та здобувачами вищої освіти підтверджено, що ОПП регулярно оновлюється і вони залучені до цього процесу (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjMzjKPvnCt3pQl8>). Процес оновлення ОПП є відкритим і перманентним, проект ОПП вивішений для обговорення на сайті ЗВО (<https://kgip.pnu.edu.ua/103-науки-про-землю-2/>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності університету регулюється Стратегією розвитку ЗВО та Стратегією інтернаціоналізації (<https://ic.pnu.edu.ua/стратегія-інтернаціоналізації/>). Під час інтерв'ювання здобувачів було підтверджено, що вони ознайомлені з умовами та можливостями академічної мобільності. Під час навчання на ОП регулярно проводяться міжнародні академічні обміни. До осіннього семестру 2019 р. кращі студенти 3-4 курсу ОПП Науки про Землю проходили семестрове навчання у Поморській академії в м.Слупськ, що підтверджено сертифікатами (<https://office.naqa.gov.ua/ff35f51c-0251-43d2-96do-699ba6972ad5>). Дану співпрацю планують відновити з нового навчального року, передбачивши можливість дистанційного навчання. Для здобувачів вищої освіти забезпечений вільний доступ до інформації про програми академічної мобільності та критерії відбору. Крім того, студенти також мають можливість брати участь в міжнародній програмі мобільності Еразмус+ КА1. На відкритій зустрічі НПП повідомили, що вони також регулярно брали участь у закордонних стажуваннях, тренінгах і конференціях: доц. Сливка Р.Р у Словаччині, доц. Закутинська І.І. у Польщі, доц. Белова Н.В. у Румунії, доц. Атаманюк Я.Д. у Польщі, доц. Фоменко Н.В. у Румунії. Кафедрою географії та природознавства організовано та проведено круглий стіл «Україна-Словацька Республіка: синергія співпраці». На зустрічі ЕГ із НПП, що викладають на ОП, доц. Гілецький Й.Р. розповів, що він виграв проект по програмі DAAD і в рамках проекту возив студентів, які навчаються на ОП, у Німеччину.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами є: чітко та прозоро організована робота центру забезпечення якості, наявність необхідних документів для регламентації освітнього процесу, систематичний моніторинг (через анонімне опитування) та удосконалення ОП, добре налагоджена робота деканату та кафедри, що сприяє оперативному донесенню інформації здобувачам вищої освіти. Ефективному дистанційному навчанню сприяє використання університетської системи d-learn та впровадження електронного журналу. У НПП наявні публікації у закордонних наукових виданнях та сертифікати про стажування у закордонних ЗВО. Інформація щодо освітнього процесу, в тому числі, вибору дисциплін з вибіркового циклу є доступною та надається своєчасно у зручній формі. Позитивним є залучення студентів до Міжнародної академічної мобільності. Варто відзначити простоту і зручність роботи із сайтом ЗВО, що є прикладом інноваційності та орієнтованості на здобувачів освіти. ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Під час попередньої акредитації за критерієм 4 були надані рекомендації: посилити наукову активність викладачів в предметній області спеціальності «Науки про Землю» і заохочувати здобувачів освіти до участі у наукових конкурсах, олімпіадах, конференціях за спеціальністю. Наразі можна констатувати, що дана рекомендація виконана, студенти та НПП підвищили участь в наукових заходах. Також суттєво поліпшена міжнародна діяльність кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відверто слабких сторін та недоліків ОПП за Критерієм 4 експертною групою не виявлено. Для поліпшення ОПП на перспективу рекомендується розвивати не лише академічну мобільність студентів та викладачів, але й інші форми міжнародної співпраці, зокрема, спільні дослідницькі проекти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ідверто слабких сторін ОПП за Критерієм 4 експертною групою не виявлено. Експертною групою зроблено рекомендації про посилення окремих складових інтернаціоналізації діяльності ЗВО та поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми, які забезпечать на перспективу досягнення за цим критерієм інноваційного (взірцевого) характеру освітньої програми. Наразі, ОПП та освітня діяльність, загалом, відповідають Критерію 4 за рівнем В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів освіти забезпечується діючим у ЗВО Порядком організації та проведення оцінювання успішності студентів (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>). Окрім того, силабуси дисциплін містять систему оцінювання курсу (п. 6) та політику курсу (п. 7). В цих пунктах силабусів чітко описані вимоги до результатів навчання та їх представлення, загальна система оцінювання курсу, зміст екзаменаційних білетів, умови допуску до підсумкового контролю тощо. В результаті спілкування з здобувачами вищої освіти на фокус-групах встановлено, що вони добре проінформовані про форми контрольних заходів та критерії оцінювання (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjMzjKPvnCt3pQl8>). На сайті ЗВО викладені силабуси всіх нормативних (<https://kgip.pnu.edu.ua/основні-дисципліни-2020/>) та вибіркових дисциплін (<https://kgip.pnu.edu.ua/вибіркові-дисципліни-2020/>), що забезпечує вільний доступ до них.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 103 Науки про Землю затверджений наказом МОН України № 730 від 24.05.2019 р. Він передбачає державну атестацію у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи. ОПП 2019 р. та 2020 р. враховують вимоги Стандарту. Випускники 2021 р. навчаються за освітньою програмою, яка введена в дію до прийняття стандарту вищої освіти, а тому здають кваліфікаційний екзамен.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів визначені Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу, яке доступне для ознайомлення на сайті університету (https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf), а також деталізовані з окремих освітніх компонентів у силабусах нормативних (<https://kgip.pnu.edu.ua/основні-дисципліни-2020/>) та вибіркових дисциплін (<https://kgip.pnu.edu.ua/вибіркові-дисципліни-2020/>), що забезпечує вільний доступ до них. Порядок оскарження результатів семестрового (підсумкового) контролю регламентується Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом використання тестових завдань у системі d-learn. Прикладів письмового звернення здобувачів вищої освіти з приводу оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО розроблено ряд документів, які чітко та зрозуміло прописують алгоритм дотримання академічної доброчесності. Зокрема, Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf>), Положення про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення.FR12.pdf>), Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення.FR12.pdf>). Також створено комісію з питань етики та академічної доброчесності, яка є вищою апеляційною інстанцією, наділена правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу честі та надавати пропозиції адміністрації університету (факультетів, інститутів, коледжу) щодо накладання відповідних санкцій. На ОП передбачено перевірки бакалаврських робіт та робіт переможців I етапу конкурсу НДР на академічний плагиат за допомогою спеціалізованих програмних технічних систем. ЗВО використовує ліцензійні програмні продукти для перевірки наукових робіт на плагиат: Unicheck та Plagiat.pl. Цей факт був підтверджений на зустрічах із адміністрацією ЗВО та керівником відділу забезпечення якості освітньої діяльності (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQ0zOYkjM3jKPvnCt3pQ18>). Викладачі інформують здобувачів про необхідність дотримання правил академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Форми атестації здобувачів вищої освіти у ОПП 2019 р. та 2020 р. відповідають вимогам стандарту вищої освіти. На сайті ЗВО оприлюднені усі необхідні нормативні документи. У ЗВО функціонує потужна програма та механізми для перевірки наукових робіт та кваліфікаційних праць на унікальність, зрозуміла політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Використовуються ліцензійні програмні продукти Unicheck та Plagiat.pl. Об'єктивність оцінювання знань студентів забезпечується з допомогою тестового контролю на платформі d-learn.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У ЗВО дійсно розроблено ряд документів, які чітко та зрозуміло прописують алгоритм дотримання академічної доброчесності, створена комісія з питань етики та академічної доброчесності. Проте рекомендується активізувати та зробити регулярними в ЗВО просвітницькі заходи з популяризації академічної доброчесності (семінари, тренінги, наради, круглі столи тощо) саме для здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Відверто слабких сторін та недоліків ОПП за Критерієм 5 експертною групою не виявлено. Проведений аналіз сильних сторін та можливість імплементувати запропоновані рекомендації дозволяють встановити загалом відповідність критерію 5 за рівнем відповідності В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз табл. 2 додатків до Відомостей СО та спілкування із НПП, що викладають на ОП (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>), дозволили встановити факт, що досягнення визначених відповідною ОП цілей та програмних результатів навчання забезпечують викладачі із належною академічною кваліфікацією. Це дозволяє на належному рівні здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти за даною ОПП, відповідає цілям та ПРН. Гарантом ОП є к. г.-м. н., доц. Сав'юк М.І., досвід та академічна кваліфікація якого дозволяють фахово викладати навчальні дисципліни та ефективно здійснювати координацію освітньої діяльності за даною ОП. Усі викладачі даної ОП відповідають спеціальності згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь, тематиці наукових досліджень та публікацій, а також проходили фахове підвищення кваліфікації. Наприклад, протягом останніх 5 років відповідно до спрямованості ОП розроблено такі навчально-методичні посібники: Сав'юк М.І. Основи природознавства: землезнавство; Фоменко Н.В. Гідрологія з основами океанології; Атаманюк Я.Д. Ландшафтознавство: навчально-методичний посібник; Кланічка Ю.В. Географічні інформаційні системи та технології (для студентів спеціальності Науки про Землю; Фоменко Н.В. Кліматологія. Викладачі кафедри є виконавцями НДР «Географія Карпатського регіону: особливості природи, політичної географії, соціально-економічного розвитку та раціонального природокористування» (державний реєстраційний номер 0116U003309), керівником якої є Сливка Р.Р.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується згідно з Положенням про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Положення.pdf>) та Положенням про конкурсну комісію (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/.pdf>). Процедура конкурсного добору викладачів для реалізації ОП є прозорою і охоплює наступні етапи: оголошення конкурсу на заміщення вакантних посад (інформація подається на сайті Університету та у ЗМІ); розгляд заяв і документів кожного претендента; допуск до участі в конкурсі; обговорення на зборах трудового колективу кафедри; передача результатів голосування до конкурсної комісії; затвердження рішення на Вченій раді університету. Контракт укладається на період, який індивідуально визначається конкурсною комісією за результатами набутих професійних та особистих якостей претендента на заміщення вакантної посади. Процедури конкурсного добору викладачів, у цілому, дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Наявність процедури та її виконання підтверджено на зустрічах з адміністративним персоналом, гарантом та НПП (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>). У процесі конкурсу проводиться також опитування студентів «Викладач очима студента».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Гарант ОП та НПП активно співпрацюють із роботодавцями у питаннях організації та реалізації освітнього процесу, що підтверджують договори про співпрацю (<https://kgip.pnu.edu.ua/103-науки-про-землю/>). Це стосується рецензування ОП, долучення роботодавців до формування змісту навчання. Зустріч зі здобувачами вищої освіти засвідчила, що ЗВО часто запрошує представників роботодавців для тематичних зустрічей (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>). Обговорення можливостей покращення ОП з роботодавцями проводиться під час круглих столів, на засіданнях кафедри, що підтверджують відгуки та рецензії стейкхолдерів на ОПП, витяги з протоколу № 6 засідання кафедри географії та природознавства від 13.01.2020 р., протокол №7 засідання кафедри географії та природознавства від 29.01.2021 р. (<https://office.naqa.gov.ua/417ac552-3abe-4ce8-b246-e8836aedaf43>) та через опитування. Форми анкет представлені на сайті ЗВО (<https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2020/10/ОПИТУВАННЯ-СТЕЙКХОЛДЕРІВ.pdf>). Роботодавці активно долучаються до забезпечення умов для проходження виробничих практик за ОПП. Це відбувається згідно з Положенням про організацію та проведення практики (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/наказ-805.pdf>) та підписаних Угод.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На попередній акредитації за критерієм 6 було зроблено зауваження, що ЗВО не залучає до проведення навчальних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Наразі цей недолік ОП, значною мірою, виправлений. Під час інтерв'ювання стейкхолдерів була підтверджена інформація, яка зазначена у Відомостях СО щодо залучення роботодавців та професіоналів-практиків до аудиторних занять. Директором ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича» Ковтуном М.І. підтверджено проведення запланованого (протокол кафедри №2 від 23.09.20 р.) практичного заняття із ландшафтознавства у межах теми 3 «Особливості ландшафтної структури гірських територій», яка зазначена у силабусі дисципліни (<https://kgip.pnu.edu.ua/основні-дисципліни-2020/>). Також інженер Дністровського БУВР Андрейчук Ольга, яка є випускницею кафедри, підтвердила проведення запланованого практичного заняття з дисципліни «Методи гідрометеорологічних вимірювань» (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjM3jKPvnCt3pQl8>). Проте залученість професіоналів-практиків, експертів галузі, представників

роботодавців до проведення аудиторних занять із здобувачами освіти на даній ОПП варто було б поліпшити. Зокрема, на умовах зовнішнього сумісництва, ЗВО рекомендується знайти для цього фінансові можливості.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Моніторинг рівня професійного розвитку НПП ЗВО здійснює центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності (<https://cee.pnu.edu.ua/документи/>) згідно з Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-monitorynh-yakosti-rivnia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-02.03.2016-%e2%84%9643-HP.pdf>). У ЗВО також діє Положення про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/pidvuschennia_rvalifikacii.pdf). Викладачі підвищують свою кваліфікацію згідно з цим Положенням не рідше одного разу на п'ять років. Як свідчить інформація у табл. 2 додатків до Відомостей СО, всі НПП, які викладають на ОПП, пройшли відповідне підвищення кваліфікації згідно з згадуваним положенням. У 2020 р. організовано: тематичний онлайн-семінар «Процедура акредитації освітніх програм у нових умовах: як покращити якість освіти» за участі керівництва НАЗЯВО (<https://pnu.edu.ua/blog/2020/07/01/21244/>), у якому прийняли участь НПП кафедри Атаманюк Я.Д., Сав'юк М.І., Гілецький Й.Р., Сливка Р.Р.; семінар «Я роблю це так», де НПП набули практичних навичок викладання в умовах карантину (<https://kmimn.pnu.edu.ua/2020/05/01/я-роблю-це-так/>). Сприяє професійному розвитку викладачів спеціальності 103 «Науки про Землю» створення Міжнародного наукового центру «Обсерваторія» на Чорногорі спільно з Варшавським університетом.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У колективному договорі ЗВО від 29.12.2015 р. (<https://ppor.pnu.edu.ua/колективний-договір/>) передбачені кошти на преміювання, стимулювання творчої праці й педагогічного новаторства. За публікації у Scopus та Web of Science ЗВО преміює авторський колектив відповідно до «Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету» № 703 від 31.10.2018 р. (<https://nauka.pnu.edu.ua/положення/>), що підтверджено під час зустрічі з адміністрацією ЗВО та працівниками кафедри. Гарантам ОП, які успішно пройшли акредитацію, передбачене зменшення педагогічного навантаження на 50 годин. Для закінчення дисертаційних робіт, написання підручників і монографій НПП надається відпустка відповідно до Положення про порядок надання творчих відпусток працівникам ЗВО. Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: «За заслуги перед університетом», «Подяка ректора». Вищеперераховані факти були підтверджені шляхом інтерв'ювання НПП, що викладають на ОП, а також на онлайн-зустрічі з адміністрацією університету (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1tpfysJpimwiQo3OYkjMzjKPvnCt3pQl8>). Окрім того стимулює розвиток викладацької майстерності опитування студентів «Викладач очима студента», результати якого враховуються при проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників. Також своєрідним стимулом є проведення feedback-опитувань студентів після завершення ними дистанційних курсів на платформі d-learn, про які на зустрічі поінформували викладачі кафедри географії та природознавства.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Здійснюється взаємодія з роботодавцями, вони можуть у формі діалогу, анкетування, рецензування тощо надавати рекомендації щодо удосконалення ОП. Також відбувається співпраця із роботодавцями у контексті проходження практики. Діє реальна система стимулювання розвитку НПП – проходження підвищення кваліфікації, участь ЗВО у різних міжнародних програмах та система преміювання викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами ОПП за цим критерієм є низька залученість професіоналів-практиків, представників роботодавців до проведення саме аудиторних занять. Рекомендації ЗВО: залучати практиків на постійній основі для проведення аудиторних занять, знайти для цього фінансові можливості.

Рівень відповідності Критерію 6.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Вказані недоліки можуть бути виправлені ЗВО протягом короткого періоду, тому ЕГ вважає їх несуттєвими і такими, що не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. ОП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Для ознайомлення з матеріально-технічною базою гарант освітньої програми надав експертній групі доступ до відеоролику, який дав можливість ознайомитися із навчальними аудиторіями кафедри, на якій реалізується дана ОП, лабораторіями, які як було підтверджено в процесі інтерв'ювання здобувачів, використовуються для проведення занять з фізики, хімії, екології, геофізики та геохімії, центр інноваційних освітніх технологій «PNU ECOSYSTEM». Також експертній групі було продемонстровано бібліотеку, актову залу, спортивну залу, гуртожитки №2 та 4, у яких проживають здобувачі вищої освіти даної ОП. Надані відеоматеріали та бесіди із здобувачами дозволяють стверджувати, що аудиторії мають мультимедійне обладнання, а також діє університетський Wi-Fi, що є безоплатним. Крім цього студенти мають безоплатний доступ до науково-метричних баз Scopus та Web of Science мережі університету. Кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення практичних занять, навчально-виховних заходів є достатньою для здійснення навчально-виховного процесу. Під час зустрічей було підтверджено, що потреби студентів та НПП задовольняються наявністю соціальної інфраструктури. Функціонує наукова бібліотека <http://lib.pnu.edu.ua/>, у структурі якої наявні сервіси: електронна бібліотека, електронний каталог, віртуальна довідка, віртуальні виставки, періодичні видання, наукові видання ПНУ, репозитарій ПНУ. Одним із побажань студентів, висловлених під час зустрічі з експертами, було розширення зони харчування студентів, оскільки наявна не задовольняє потреби усіх бажаних. Представлений міжнародний науковий центр «Обсерваторія» передбачає серед інших наукових досліджень і метеорологічні. Цікавим для здобувачів є студентський простір «Параграф». Усі продемонстровані приміщення на думку ЕГ перебувають у задовільному стані та дозволяють повноцінно їх використовувати у навчальному процесі. Слід також відмітити, що з 2020 року до структури факультету природничих наук входить дендропарк «Дружба». Експертами було виявлено що в цілому фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації цілей ОП програми та програмних результатів навчання. Питання фінансового забезпечення обговорювалися з начальником планово-фінансового відділу, що дозволило уточнити деталі фінансування органів студентського самоврядування, а також окремі моменти, які стосувалися преміювання працівників університету.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У науковій бібліотеці ЗВО працює сервіс «електронна бібліотека» (<http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php>) та електронний репозитарій (<http://lib.pnu.edu.ua:8080/>), доступ до яких надається на безоплатній основі. На території ЗВО наявні зони вільного доступу до мережі Wi-Fi. Під час інтерв'ю з НПП та здобувачами вищої освіти було підтверджено, що доступ до інфраструктури ЗВО та інформаційних ресурсів в межах ОП в навчальний та позанавчальний час здійснюється безоплатно. У підсумку експертна група зазначає, що уся інфраструктура та інформаційні ресурси ЗВО, які потрібні для досягнення програмних результатів навчання під час реалізації ОП «Науки про Землю» є доступними і безоплатними для викладачів та студентів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОП «Науки про землю», та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. У сучасних особливих карантинних умовах навчання в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відбувається в карантинних умовах із використанням технологій дистанційного навчання. Дистанційне навчання за ОП «Науки про Землю» відбувається в асинхронному форматі на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>. Для проведення лекцій та практичних, лабораторних і семінарських занять за даною ОП також використовують Zoom, Webex, Google Classroom. Також в університеті введено в дію електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти, який відповідно до Положення є єдиним звітним документом (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/elektronni-zurnal.pdf>). Під час бесіди із здобувачами підтверджено, що враховано карантинні нормативи – розмітки для

дотримання соціальної дистанції, дозатори з антисептиком, інформаційні плакати, перевірка температури на вході до закладу. Для забезпечення комфортних умов навчання навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи проводить анонімне психологічне тестування на визначення причин особистісних та групових конфліктів, причин невдоволення перебування в університеті. Система охорони праці у ЗВО сформована належним чином та реалізується на основі низки нормативних документів з якими можна ознайомитися за посиланням: <https://pnu.edu.ua/%D1%96%Do%BD%D1%84%Do%BE%D1%80%Do%BC%Do%Bo%D1%86%D1%96%D1%8F-%Do%B7-%Do%BE%D1%85%Do%BE%D1%80%Do%BE%Do%BD%Do%B8-%Do%BF%D1%80%Do%Bo%D1%86%D1%96/>

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертами було виявлено, що освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована за допомогою кураторів груп. Функції освітньої підтримки в університеті здебільшого покладаються на працівників кафедри. Окрім іншого, значну підтримку здійснює деканат та представники адміністрації (завідувач кафедри, декан та його заступники), що було підтверджено на зустрічі зі здобувачами вищої освіти. Інформаційна підтримка організована на високому рівні. Під час відеозустрічі здобувачі відмітили, що інформування здійснюється не лише через сайти університету, та факультету природничих наук, а через соціальні мережі та месенджери Telegram, Facebook. У них за підтримки студентського самоврядування і працівників університету публікується актуальна інформація щодо освітнього процесу. Це пришвидшує отримання інформації та покращує взаємодію зі студентами. Також існує електронний розклад університету, який доступний за посиланням (<http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>) або ж у вигляді окремого додатку для смартфона. Загалом, студенти та представники самоврядування підтвердили що задоволені рівнем організаційної, освітньої, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі з особливими потребами на даній освітній програмі наразі не навчаються. Під час експертизи було виявлено, що в цілому в ЗВО є необхідна інфраструктура для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами: наявні пандуси ззовні та всередині будівлі, обладнані ліфти, вбиральні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО регламентовано Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf>). Також, створено Комісію, яка діє відповідно до Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення.FR12.pdf>). Інформативною є пам'ятка для кураторів «Університет – територія без насильства» (<https://vvppr.pnu.edu.ua/2019/10/09/пам'ятка-для-кураторів-університет/>), яка містить нормативно-правову базу з питань насильства та булінгу у вищій школі, план заходів щодо попередження булінгу та насильства в освітньо-виховному просторі, а також алгоритм законодавчо обґрунтованих дій куратора у випадку виявлення ним (або його поінформованості) факту вчинення булінгу – насильства – у закріпленій за ним академічній групі. В університеті активно функціонує Навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи (<https://vvppr.pnu.edu.ua/2020/>). Основними напрямками роботи є організаційно-інформаційне та методичне забезпечення виховної та психолого-педагогічної діяльності, психолого-педагогічний супровід навчально-виховного процесу та комплексне планування та системний моніторинг виховної та психолого-педагогічної діяльності. У ЗВО є відділ запобігання та виявлення корупції в університеті, який очолює Костелей Юрій Іванович, телефон та електронна адреса якого оприлюднені на сайті (+38067 343 38 05 jurij.kostelej@pnu.edu.ua), також можна звернутися, надіславши листа на електронну скриньку rector@pnu.edu.ua або зателефонувавши за телефоном довіри (0342-59-60-24). Однак під час проведення експертизи та зустрічей було виявлено, що не всі студенти достатньо обізнані щодо механізму та алгоритму дій в разі виникнення конфліктів. Здобувачі вищої освіти зазначили, що при конфліктах в першу чергу звернутися до куратора, декана, самоврядування. Студенти підтвердили, що на даний момент конфліктних ситуацій на ОП не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Достатнє матеріально-технічне забезпечення для провадження освітньої та наукової діяльності викладачів та здобувачів. В умовах карантину важливою є наявність електронної наукової бібліотеки, університетського репозитарію, використання неформальних каналів для комунікації зі здобувачами. ЗВО підтримує та розвиває інфраструктуру, для задоволення потреб та інтересів здобувачів, враховуючи інклюзивний простір для здобувачів з особливими потребами. ЗВО на взірцевому рівні забезпечує всі умови якісного навчання осіб з обмеженими можливостями. Освітнє середовище в ЗВО, зокрема, на освітній програмі “Науки про Землю” є безпечним для всіх учасників освітнього процесу, а також дозволяє задовольнити інтереси здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони не виявлені

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

За даним критерієм освітня програма має зразковий характер, адже повністю відповідає підкритеріям: 7.1. (фінансові та матеріально-технічні ресурси в повному обсязі дозволяють забезпечити досягнення визначених ОП цілей та програмних РН); 7.2. (заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури корпусів із доступом до мережі Інтернет та інформаційних ресурсів бібліотеки); 7.3. (освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти); 7.4. (заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, за що відповідають визначені підрозділи, які є відкритими для співпраці з усіма учасниками освітнього процесу); 7.5. (ЗВО створює достатні умови та необхідну підтримку для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами); 7.6. (існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), положення якої є у вільному доступі на сайті ЗВО). Виділені вище сильні сторони та позитивні практики за критерієм 7, дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП рівню А за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Вимоги до процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми в ЗВО представлені у Положенні про освітні програми ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2020/02/polozhennya_or.pdf. Освітню програму щорічно оновлюють у частині всіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів. Діючу, затверджену, освітню програму переглядають щонайменше один раз у три роки. У ЗВО розроблено «Положення про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2020/12/polozenna-pro-audit.pdf>. Щороку оновлення ОП у частині змісту ОК відбувається за результатами опитування студентів щодо якості викладання дисципліни, яке проводиться після завершення курсу, що було підтверджено здобувачами та викладачами під час онлайн зустрічей. Протягом 2020 року - після умовної акредитації - були проведені зміни згідно рекомендацій експертної комісії та опитувань стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У анкетуванні, яке проводить Центр забезпечення якості, передбачене опитування здобувачів (<https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2020/10/ОПИТУВАННЯ-СТЕЙКХОЛДЕРІВ.pdf>). Анкети побудовані на основі Google форм. Опитування анонімне, його проходять всі студенти, які навчаються на відповідній освітній програмі. Результати опитування за даною ОП розміщені на сайті університету (https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2021/01/Результати-опитувань_Науки-про-землю.pdf) та обговорені на засіданні кафедри географії та природознавства (протокол № 7 від 29.01.2021). Побаження студентів враховуються при оновленні методичного забезпечення компонентів освітньої програми, наприклад, Протокол засідання кафедри географії та

природознавства №10 від 21.06.2020 свідчить, що при оновленні ОП у 2020 р. враховано побажання студентів про збільшення кількості кредитів на вивчення ГІС-технологій. Зустріч із представниками студентського самоврядування підтвердила, що окремі студенти входять до складу вченої ради університету, через яку мають можливість впливати на всі рішення в університеті <https://pnu.edu.ua/склад-вченої-ради/> (Положення про Вчену раду (схвалено вченою радою 27.01.2015 року протокол № 1 та введене в дію наказом ректора 27.01.2015 року № 33). У складі Вченої ради факультету природничих наук частка студентів становить 10 % <https://fpn.pnu.edu.ua/вчена-рада-факультету-природничих-на/>. До складу ректорату входять голова профкому та сенатор студентського сенату. Рада з якості включає двох представників Студентського Сенату - Вовк Вікторію Ярославівну та Котурбаш Наталію Сергіївну. Через участь у даних підрозділах студенти мають можливість приймати активну участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені безпосередньо до керівництва виробничою практикою на місцях проходження практики. За результатами проходження практики здійснюється аналіз рівня сформованості професійних компетентностей студентів. Роботодавцями надаються рекомендації щодо удосконалення процесу навчання та ОП. Експертам був наданий витяг з протоколу №6 засідання кафедри географії та природознавства у якому зазначені рекомендації запрошених стейкхолдерів щодо даної ОП. Анкетування щодо якості ОП, яке проводить центр якості освіти, охоплює і роботодавців. При факультеті природничих наук у січні 2021 року створено Раду стейкхолдерів, яка діятиме відповідно до Положення (<https://fpn.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/22/2021/01/Положення-про-Раду-стейкхолдерів-1-1.pdf>). До складу Ради стейкхолдерів галузі знань 10 Природничі науки від ОП Науки про Землю ввійшли від роботодавців – Ковтун М.І. – директор ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича» та від випускників – Андрейчук Ольга.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Підтримується зв'язок із випускниками спеціальності 103 Науки про Землю. Інформацію про успішних випускників відображено на сайті кафедри географії <https://kgip.pnu.edu.ua/випускники/> та деканату. Продовжується робота над базою даних випускників, яка допоможе при відстеженні траєкторії їх працевлаштування та кар'єрного розвитку.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Одним із механізмів реалізації системи забезпечення якості вищої освіти в університет є проведення внутрішніх аудитів (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/12/polozenna-pro-aydut.pdf>). Суттєвих недоліків при внутрішньому аудиті ОП не було виявлено. Завдяки систематичним процедурам анкетування та чіткій схемі управління якістю усі виявлені незначні недоліки були оперативно виправлені. Під час онлайн-зустрічей із адміністрацією закладу, було підтверджено проведення заходів щодо виявлення причин отримання умовної акредитації у 2020 році та пошуку можливостей їх усунення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічей було виявлено, що за час існування ОП було виправлені недоліки та прийняли ряд заходів для удосконалення програми. Зокрема, опубліковано навчально-методичні посібники, переорієнтовано програми навчальних практик з географічного спрямування на предметну область спеціальності; збільшено кількість кредитів на дисципліни, які забезпечують цифрові компетентності і вміння працювати з геоінформаційними системами; забезпечено ознайомлення студентів із наявними у них правами на вільний вибір навчальних дисциплін; посилено участь студентів у наукових конференціях за спеціальністю; залучаються до проведення навчальних занять професіонали-практики та представники роботодавців; збільшено кількість кредитів на виконання дипломної роботи і передбачено у графіку навчального процесу навчального плану час на написання дипломної роботи. Після проходження акредитаційної експертизи та отримання висновку про умовну акредитацію у 2020 році ЗВО здійснило низку заходів для усунення вказаних недоліків, зокрема: • враховано досвід ЗВО України по створенню програм із спеціальності «Науки про Землю»; • особливості ОП відображено у програмних результатах навчання; • узгоджено мету та цілі програми із предметною областю спеціальності; • доповнено програму матрицями відповідності освітніх компонентів і програмних результатів навчання; • уточнено перелік освітніх компонентів і їх розподіл між обов'язковою і вибірковою частиною програми у відповідності до предметної області спеціальності; • визначено програмні результати навчання, які є підставою для присвоєння професійних кваліфікацій; • посилено

наукову активність викладачів в предметній області спеціальності «Науки про Землю» і участь студентів у наукових конференціях за спеціальністю. Експертною групою у ході проведення зустрічей було підтверджено врахування ЗВО усіх зауважень, що були зазначені у попередній акредитації.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

На думку експертної групи, в ЗВО забезпечується адекватне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності. Програма загалом, та освітні компоненти зокрема постійно оновлюються. Слід зазначити, що ОП погоджена із стейкхолдерами, роботодавці та здобувачі вищої освіти вносять пропозиції, які розглядаються на засіданні кафедри. Було виявлено, що ЗВО стежить за забезпеченням наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом. У ЗВО чітко розписані Процедури внутрішньої системи якості (<https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2020/10/%D0%BD%D0%Bo%D0%BA%D0%Bo%D0%B7-496.pdf>). Також розроблений Кодекс честі (<https://ppor.pnu.edu.ua/%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96/>). Культура якості у ЗВО реалізується на основі політики доброчесності, зокрема, положення про запобігання академічному плагіату, запроваджено оцінювання якості викладання предмету очима студентів через дистанційну систему <https://d-learn.pnu.edu.ua/>.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Наявність якісних документів ЗВО щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, які визначають політику ЗВО, а також практика їх оперативного оновлення. Серед основних функцій центру забезпечення якості - вивчення ставлення студентів стосовно якості освіти: викладання, освітніх програм і курсів та вивчення ставлення випускників про їхню задоволеність освітою в Університеті та яким чином її можна покращити. Положення містить вичерпні, конкретні інструкції до процедур, які стосуються розробки та внесення змін до освітніх програм. Залученість стейкхолдерів до процесу моніторингу ОП та інших процедур забезпечення її якості. ЗВО врахував зауваження і пропозиції, висловлені під час попередніх акредитацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Моніторинг кар'єрного шляху випускників носить несистематичний характер. Рекомендації ЗВО: потребує розробки офіційний алгоритм моніторингу працевлаштування випускників за ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група дійшла до висновку, що ОП та освітня діяльність загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, зокрема у критерії 8.4, що не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Наявні чіткі та зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Усі типи внутрішніх (локальних) нормативно-правових актів, що діють у ЗВО легко доступні для тих, чії права та обов'язки вони регулюють. На головній сторінці порталу університету у закладці «публічна інформація» у відкритому доступі під рубрикою «академічна доброчесність» (<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/#>) знаходиться Кодекс честі, ухвалений Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені

Василя Стефаніка» 29 грудня 2015 року зі змінами 2017 та 2018 років, який встановлює загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті, якими вони мають керуватись у своїй діяльності. Тут у рубриці «документи» знаходиться Статут (<https://pnu.edu.ua/документи/>). На цій же головній сторінці можна ознайомитися у закладці «університет» із стратегією розвитку ЗВО на 2020-2027 роки (<https://pnu.edu.ua/стратегія-розвитку-університету/>). Чинні документи щодо організації освітнього і виховного процесу знаходяться на сторінці навчально-методичного відділу (<https://nmv.pnu.edu.ua/>), яка містить наступні рубрики: нормативні документи, накази і розпорядження, ліцензування й акредитація та матеріали науково-методичної ради. Чітка і зрозуміла структура (<https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2020/10/структура.png>) та система управління якістю (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/pages/scheme-suyau-fullpage.html>) представлені на сторінці центру забезпечення якості. Тут також можна ознайомитися із Анкетами та результатами опитувань (<https://cqa.pnu.edu.ua/результати-опитувань/>). Тут також представлено алгоритм процедури внутрішньої системи якості, що чітко розподіляє між структурними підрозділами та дорадчими органами функціональні обов'язки щодо здійснення процедур і заходів системи внутрішнього забезпечення якості. На проведених експертною групою зустрічах учасники освітнього процесу підтвердили дотримання їх прав під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження залучення їх як стейкхолдерів у процесі оновлення ОП «Науки про Землю». Водночас на сайті кафедри інформації щодо отримання зауважень та пропозицій від заінтересованих сторін (стейкхолдерів) не спостерігається. Освітня програма «Науки про Землю» за 2020 рік та Проект програми оприлюднені на сайті ЗВО за посиланням <https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/103-науки-про-землю/>. На сайті кафедри (<https://kgip.pnu.edu.ua/103-науки-про-землю-2/>) можна ознайомитись із освітньою програмою за 2017, 2019 та 2020 роки. Роботодавець, директор ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича», який безпосередньо залучений до освітнього процесу під час інтерв'ювання наголосив, що він брав у розробленні дисципліни «Методика природничо-краєзнавчих досліджень».

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО оприлюднена інформація щодо ОП, дисциплін та ОК, в цілому вся необхідна інформація (<https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/103-науки-про-землю/>). Наявність вичерпної та зрозумілої інформації про ОП «Науки про Землю» є також на сторінці кафедри. Заклад вищої освіти виконує свою суспільну місію, демонструє відкритість та прозорість. Відповідає критерію інформування зацікавлених сторін про аспекти освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Е1. У ДЗ ПНУ на високому рівні організована робота щодо забезпечення публічності інформації, пов'язаної з організацією освітнього процесу. 2. Постійне оновлення веб-сайту ДЗ ПНУ. 3. Своєчасне оприлюднення на веб-сайті інформації щодо освітньо-професійної програми. 4. Уся інформація структурована логічно та послідовно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У контексті Критерію 9 ОП «Науки про Землю» відповідає встановленим вимогам. Інформація про ОП оприлюднена в повному обсязі та логічно структурована. Всі веб-сервіси регулярно оновлюються, їх мережа забезпечує прозорість та публічність освітнього процесу. Під час інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти було зазначено, що всі комунікаційні канали ефективно працюють та сприяють належній реалізації освітнього процесу. На думку експертів, із огляду на вищевказані сильні сторони, ОП «Науки про Землю» за критерієм 9 відповідає рівню А.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Яворська Вікторія Володимирівна

Члени експертної групи

Фесюк Василь Олександрович

Тесьолкіна Тетяна Сергіївна